Hallituksen kehyspäätös vuosille 2025-2028

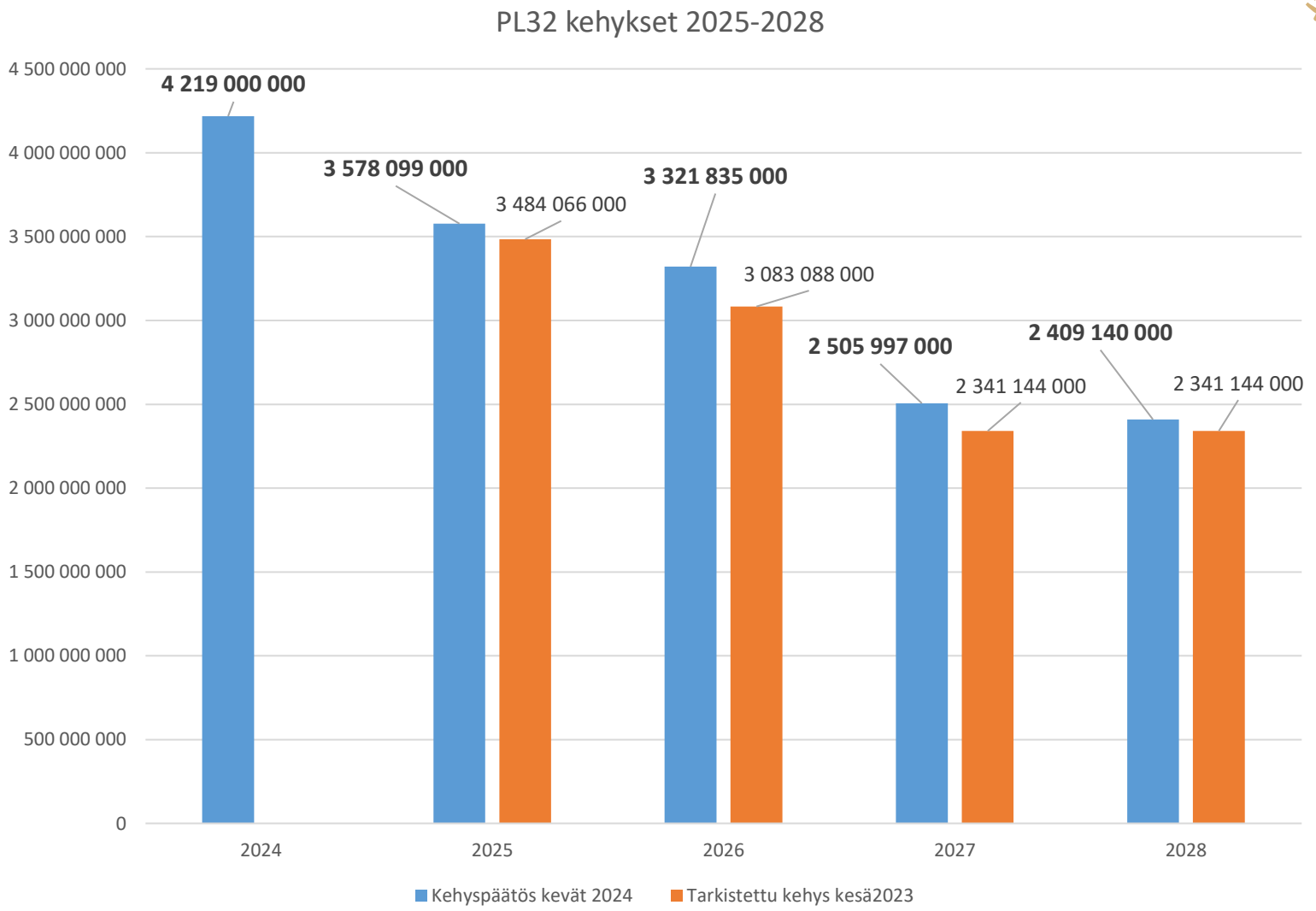
- Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokka -

Valtiovarainvaliokunta 15.5.2024

Jukka Nummikoski

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TEM pääluokan kehykset vuosille 2025-2028

TEM pääluokan kehykset vuosille 2025-2028

TEM-PL kehykset 2025-2028		2025	2026	2027	2028
01. Hallinto	*Edellinen kehyspäätös*	*724 420 000*	*721 873 000*	*661 798 000*	*661 798 000*
	Kehysehdotus	**709 227 000**	**711 065 000**	**647 660 000**	**645 340 000**
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	*Edellinen kehyspäätös*	*1 458 772 000*	*1 287 584 000*	*859 405 000*	*859 405 000*
	Kehysehdotus	**1 503 767 000**	**1 336 835 000**	**999 823 000**	**1 033 121 000**
30. Työllisyys ja yrittäjyys	*Edellinen kehyspäätös*	*609 204 000*	*444 482 000*	*371 726 000*	*371 726 000*
	Kehysehdotus	**679 161 000**	**639 638 000**	**415 239 000**	**411 211 000**
40. Yritysten erityisrahoitus	*Edellinen kehyspäätös*	*180 928 000*	*154 374 000*	*150 589 000*	*150 589 000*
	Kehysehdotus	**183 393 000**	**175 416 000**	**172 821 000**	**175 217 000**
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen	*Edellinen kehyspäätös*	*510 742 000*	*474 775 000*	*297 626 000*	*297 626 000*
	Kehysehdotus	**502 551 000**	**458 881 000**	**270 454 000**	**144 251 000**
PL32 yhteensä	**Edellinen kehyspäätös**	*3 484 066 000*	*3 083 088 000*	*2 341 144 000*	*2 341 144 000*
	Kehysehdotus	**3 578 099 000**	**3 321 835 000**	**2 505 997 000**	**2 409 140 000**

TEM pääluokan kehykset vuosille 2025-2028

- Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokan määrärahojen kokonaistaso on vajaa 3,6 mrd. euroa v. 2025 laskien runsaaseen 2,4 mrd. euroon v. 2028.
  - Muutos johtuu pääosin elpymis- ja palautumisohjelman rahoituksen päättymisestä
  - Määrärahoissa on huomioitu myös hallitusohjelman mukaiset säästötoimet
  - Toisaalta T&K-rahoituksen lisääminen nostaa määrärahatasoa.

- Politiikkalohkoittain tarkeasteltuna kehyskauden lopussa;
- 32.01. hallintoluvun määrärahojen osuus koko pääluokasta on 27%,
  - hallinnon määrärahat laskevat kehyskaudella 709 milj. eurosta 645 milj. euroon.

- 32.20. uudistuminen ja vähähiilisyys (43%)
  - uudistumisen ja vähähiilisyyden määrärahat ovat 1,5 mrd. euroa v. 2025 ja laskevat 1,0 mrd. euroon v. 2028. Määrärahatarvetta vähentävät elpymis- ja palautumisohjelman päättymisen lisäksi mm. energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuen päättyminen v. 2026 sekä uusiutuvan energian tuotantotuen väheneminen

- 32.30. työllisyys ja yrittäjyys (17%)
  - työllisyyden ja yrittäjyyden määrärahat alenevat 679 milj. eurosta 411 milj. euroon. EU:n rakennerahasto-ohjelmien vuotuinen rahoitus alenee kehyskaudella asteittain 619 milj. eurosta v. 2024 372 milj. euroon v. 2028 oikeudenmukaisen siirtymän rahaston rahoituksen vähentyessä.

TEM pääluokan kehykset vuosille 2025-2028

- 32.40. Yritysten erityisrahoitus (7%)
  - Yritysten erityisrahoituksen määrärahat ovat 183 milj. euroa v. 2025 ja 175 milj. euroa v. 2028. Määrärahat koostuvat lähinnä vientiluottojen korkotuista ja suojausmenoista sekä Finnvera Oyj:n tappiokorvauksista. Finnveran tappiokorvaukset ovat vuosittain keskimäärin 48 milj. euroa.

- 32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen (6%)
  - Kotoutumisen ja kansainvälisen osaamisen määrärahat ovat 503 milj. euroa v. 2025 ja alenevat 144 milj. euroon kehyskauden lopussa. Vuosittaiseen määrärahatarpeeseen vaikuttaa etenkin tilapäistä suojelua saavien henkilöiden siirtyminen kuntalaisiksi ja kotoutumiskorvausten piiriin.

  - Kunnille ja hyvinvointialueille maksettavan laskennallisen korvauksen maksuaikaa lyhennetään nykyisin kolme vuotta maksettavassa korvauksessa kahteen vuoteen ja neljä vuotta maksettavassa korvauksessa kolmeen vuoteen vuodesta 2025 lukien. Korvausajan lyhentämisestä johtuvan muutoksen taloudelliset vaikutukset alkavat pääosin vuodesta 2027 lukien.

Keskeisiä momenttimuutoksia

30.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (i)

- Business Finlandin avustusvaltuudeksi mom. 32.20.40. esitetään 531,2 milj. euroa vuodelle 2025. Valtuudet kasvavat 644,2 milj. euroon vuodelle 2026 ja 804,2 milj. euroon vuosille 2027 ja 2028
  - Määrärahaa ehdotetaan vastaavasti 501,7 milj. euroa vuodelle 2025, mistä 73,1 milj. euroa on elpymis- ja palautumisvälineen rahoitusta. Määrärahasarja vuodesta 2026 eteenpäin on 482,9 milj. euroa, 558,9 milj. euroa ja 652,2 milj. euroa.
  - Määräraha ja valtuustasoa nostaa T&K-rahoituksen lisääntyminen parlamentaarisen tavoitelinjauksen mukaisesti
  - Rahoitusta kohdennetaan erityisesti yritysten T&K-toiminnan tukemiseen sekä yritysten ja tutkijoiden yhteistyöhön. Lisäksi varaudutaan supertietokone EuroHPC LUMI:n korvaamiseen uudella supertietokoneella 250 milj. euron rahoituksella.

- Business Finlandin lainavaltuudeksi mom. 32.20.83. esitetään kehysvuosille 156,8 milj. euroa,
  - Määrärahaa ehdotetaan 146,2 milj. euroa vuodelle 2025 nousten 148,6 milj. euroon, kehysvuodelle 2028

- Energiatuen valtuudeksi mom. 32.20.20. esitetään kehysvuosille 14,1 milj. euroa
  - Määrärahaa ehdotetaan 333,5 milj. euroa, vuodelle 2025 mistä 165,4 milj. euroa on elpymis- ja palautumisvälineen kautta rahoitettavia investointeja. Määrärahasarja tulee laskemaan 14,1 milj. euroon vuonna 2028

- Uusiutuvan energian tuotantotukeen mom. 32.20.48. esitetään 291,1 milj. euroa, vuodelle 2025 laskien 263,5 milj. euroon vuodelle 2026 ja päätyen 211,1 milj. euroon vuonna 2027 ja 154,8 milj. euroon vuonna 2028 tuulivoiman tukijärjestelmän piiristä poistuvasta kapasiteetista johtuen

30.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (ii)

- Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistukeen mom. 32.20.43. esitetään 150 milj. euroa vuosille 2025 ja 2026. Tuella korvataan päästökaupasta sähkön hintaan aiheutuvia välillisiä kustannuksia aloille, joiden katsotaan olevan erityisen alttiita merkittävälle hiilivuotoriskille.

- Laivanrakennuksen innovaatiotukeen momentille 32.20.46 esitetään 11,8 milj. euroa vuodelle 2025 ja 3,0 milj. euroa vuodelle 2026

- EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus 32.20.50
  - Momentille esitetään kehysvuosille määrärahaa seuraavasti:
    - 50,0 / 55,0 / 60,0 / 60,0 milj. euroa

  - Momentille on koottu lisärahoitus korkeakoulujen, valtion tutkimus- ja asiantuntijalaitosten, yliopistollisten sairaaloiden sekä hyvinvointialueiden EU-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen. Rahoitus tullaan kohdentamaan vuosittain tutkimusorganisaatioiden hankkeisiin Euroopan unionin rahoittamien T&K-hankkeiden kansallisena vastinrahoituksena. Rahoituksella kannustetaan tutkimusorganisaatioita osallistumaan aiempaa aktiivisemmin EU:n T&K-ohjelmien hankkeisiin

  - Määräraha käytetään kokonaisuudessaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan

32.30. Työllisyys ja yrittäjyys

- Politiikkaluvun 32.30. määrärahatasossa näkyy työllisyyspalvelutehtävien siirto kuntien vastuulle TEPA-uudistuksen mukaisesti aiempaan kehyspäätökseen verrattuna

- Alueelliseen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen mom. 32.30.40. esitetään 5,3 milj. euroa vuodelle 2025 ja 3,0 milj. euroa vuodelle 2026
  - Rahoitusta kohdennetaan korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyöhön yritysten kanssa. Lisäksi rahoitusta kohdennetaan pienten yritysten, arvoverkostoissa toimivien pk-yritysten ja tutkimuslähtöisten aloittavien yritysten innovaatiotoimintaan sekä olemassa olevien teknologioiden ja uusien ratkaisujen nykyistä nopeampaan hyödyntämiseen

- Alueellisen kuljetustuen momentille 32.30.44 esitetään 5,3 milj. euroa kullekin kehysvuodelle

- Momentille 32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin esitetään kehysvuosille valtuutta ja määrärahaa seuraavasti:
  - Valtuuden määräksi kehysvuosille esitetään 376,5 / 372,9 / 363,6 / 363,6 milj. euroa.

  - Määrärahaa esitetään kehysvuosille 619,3 / 586,7 / 376,5 / 372,5 milj. euroa
    - Määräraha laskee oikeudenmukaisen siirtymän rahaston rahoituksen vähentyessä

32.40. Yritysten erityisrahoitus

- Yöjunarungon vaunukaluston hankintaan momentille 32.40.46. esitetään 3,8 milj. euroa vuodelle 2025, 4,6 milj. euroa vuodelle 2026, 4,7 milj. euroa vuodelle 2027 ja 4,5 milj. euroa vuodelle 2028

- Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset momentille 32.40.47. esitetään määrärahaa kehysvuosille seuraavasti
  - 47,8 / 48,3 / 48,5 / 49,0 milj. euroa

- Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille arviomäärärahaksi mom. 32.40.48. esitetään 142,7 milj. euroa, mikä on runsaat 100 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna
  - lisäys johtuu pääosin korkotason muutoksista sekä korkosuojauskulujen noususta

- Valtuusmäärä momentilla 32.40.82 Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan pysytetään vuosittain miljardissa eurossa.

32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

- Valtion kuntakorvauksiin kotoutumisen edistämisestä momentille 32.50.30. esitetään 500,5 milj. euroa vuodelle 2025, 456,9 milj. euroa vuodelle 2026, vuodelle 2027 268,4 milj. euroa ja 142,2 milj. euroa vuodelle 2028
  - Alentuminen johtuu pääasiassa toimeentulotuesta aiheutuneiden kustannusten korvausajan lyhentämisestä. Lisäksi määrärahatasoa alentaa kotoutumiskoulutuksen hintatason tarkistus

- Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistämiseen mom. 32.50.03. esitetään 2,0 milj. euroa kullekin kehysvuodelle.
  - Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapisteiden sekä kuntien moniammatillisen osaamiskeskustoiminnan rahoitukseen kohdennetaan 1,3 milj. euroa, mikä on 2,2 milj. euroa vähemmän kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna

32.01. Hallinto

- Digitalisaation kehittämiseen momentille 32.01.10. esitetään 5,3 milj. euroa vuodelle 2025 ja 2,5 milj. euroa vuodelle 2026. Kehysvuosina momentin määrärahataso on 0,5 milj. euroa.
  - Määrärahasta on RRF:n rahoitusosuutta 2,8 milj. euroa on vuonna 2025 ja 2,5 milj. euroa vuonna 2026
  - Hallinnonalan säästöosuus näkyy kokonaisuudessaan seuraavasta taulukosta:

PL 32 säästöt	2025	2026	2027	2028
Hallitusohjelman tuottavuusohjelmasäästö	-3 500 000	-9 100 000	-22 700 000	-22 700 000
Riihipäätöksen säästö kehysvuosille	-17 800 000	-17 800 000	-17 800 000	-17 800 000
Riihipäätöksen säästön aikaistus	-3 400 000			
Yhteensä	**-24 700 000**	**-26 900 000**	**-40 500 000**	**-40 500 000**

  - Säästöosuuksia ei ole jyvitetty pääluokan sisällä virastojen ja laitosten toimintameno-momenteille. Tämä tullaan sisällyttämään vuoden 2025 talousarvioehdotukseen sekä jatkovuosille seuraavaan kehysehdotukseen.

Tulot

- Päästöoikeuksien huutokauppatulot tuloarviomomentti 12.32.21.
  - päästöoikeuden hinta-arviona on käytetty 90 euroa, jonka perusteella huutokauppatuloja arvioidaan kertyvän kehysvuosina 2025-2028 seuraavasti:
    - 666 M€ / 629 M€ / 720 M€ / 642 M€
  - päästöoikeuden hinta-arvioihin tuleville vuosille sisältyy huomattavaa epävarmuutta. Epävarmuudet energiahyödykemarkkinoilla heijastelevat voimakkaasti päästökauppamarkkinaan lisäten epävarmuutta.
- EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesiopolitiikan rahastoista saatavat tulot tuloarviomomentti 12.32.50.
  - EU:n rahoitusosuutta arvioidaan kertyvän kehysvuosina 2025-2028 seuraavasti:
    - 269 M€ / 270 M€ / 275 M€ / 255 M€